



# NATURRESERVAT

## VÄLKOMMEN TILL RENSÄTTRA

Rensättra naturreservat bildades 2021 och bjuder på omväxlande natur. Här finns hållmarker med barrskog och blöta sumpskogar, blommande hållar och hagar med gamla ekar. Håll öron och ögon öppna under ditt besök. Här finns många spännande växter och djur att upptäcka!

### GAMMAL SKOG

En stor del av reservatet består av hållmarker med tallskog. Skogen är ovanligt gammal – de äldsta träden är uppemot 250 år. Håll utkik efter talltickan på din väg genom skogen. Denna ovanliga vedsvamp växer bara på tallar som är över 150 år gamla.



### BETESMARKER

Mellan hållmarkerna och bebyggelsen i norr breder böljande betesmarker ut sig. Här finns blommande bryn och öppna hållar med bland annat backvicker, brudbröd och ängsskallra. I brynen står också flera gamla och grova ekar. På ekarna växer sällsynta vedsvampar och lavar.

### BLOMMANDE BRANTER

På sommaren är branten invid Sågsjön nedanför Boo kyrka värt ett besök. Då pryds de öppna

hållarna av vackra ”rabatter” av blodnäva, kungsmynta, tjärblomster, getrams och kärleksört. Den rika växtligheten beror på att berget innehåller kalk.

### FÅGELRIKA SUMPSTOGAR

Bäcken mellan Sågsjön och Myrsjön kantas av alar. Intill Sågsjön bildar alarna en frodig sumpskog. I den fuktiga skogen finns gott om insekter. Många småfåglar och hackspettar söker sig därför till sumpskogen för att leta mat.



### SÅGSJÖN

En femtedel av reservatet består av Sågsjöns vatten. Från sjön kan du höra storlommens ödsliga rop under stilla sommarkvällar. Sothöna, knipa och häger är andra fåglar som trivs i sjön.

### Rensättra förr i tiden

Ända sedan järnåldern har människor brukat marken här i Rensättra. Fornlämningar tyder på att det kan ha funnits en gård här redan under forntiden. Kanske var det denna gård som fick namnet Regensäter på 1400-talet och så småningom kom att heta Rensättra. På 1930-talet hörde 20–25 mjölkkor, fyra draghästar, ett par ridhästar, grisar och höns till Rensättra gård, liksom tre torp.

Jordbruket lades ner på 1970-talet. De gamla åkrarna hålls idag öppna av betande hästar. Huvudbyggnaden och ett par andra hus som tillhörde gården ligger idag omgivna av nyare bebyggelse strax väster om naturreservatet (se reservatskartan).



Flygbild från runt 1960. Om du jämför flygbilden med reservatskartan och dagens landskap ser du att mycket har hänt. Någon åkermark finns inte längre. Skogen har tätat eftersom den inte längre betas som förr i tiden.

## Lär känna naturreservatets djur och växter!



**Brudbröd**  
*Filipendula vulgaris*

Brudbröd trivs i torra, magra marker. Du hittar den i bryn och runt hållar i reservatets betesmarker.



**Oxtungsvamp**  
*Fistulina hepatica*

Oxtungsvamp är en sällsynt vedsvamp på gamla ekar. Den orsakar röta och håligheter som vedlevande skalbaggar och andra insekter kan nyttja.



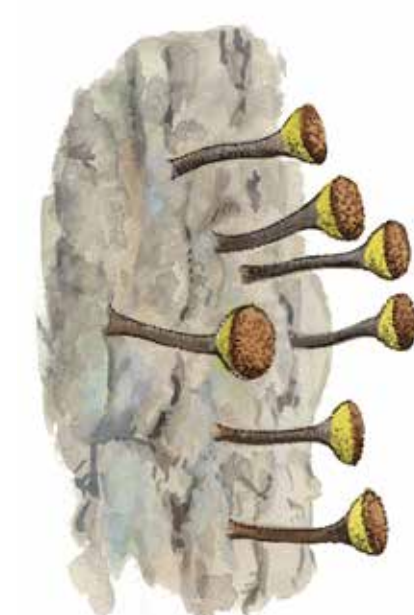
**Blåbär**  
*Vaccinium myrtillus*

I reservatets barrskogar finns gott om blåbär, fritt för var och en att plocka.



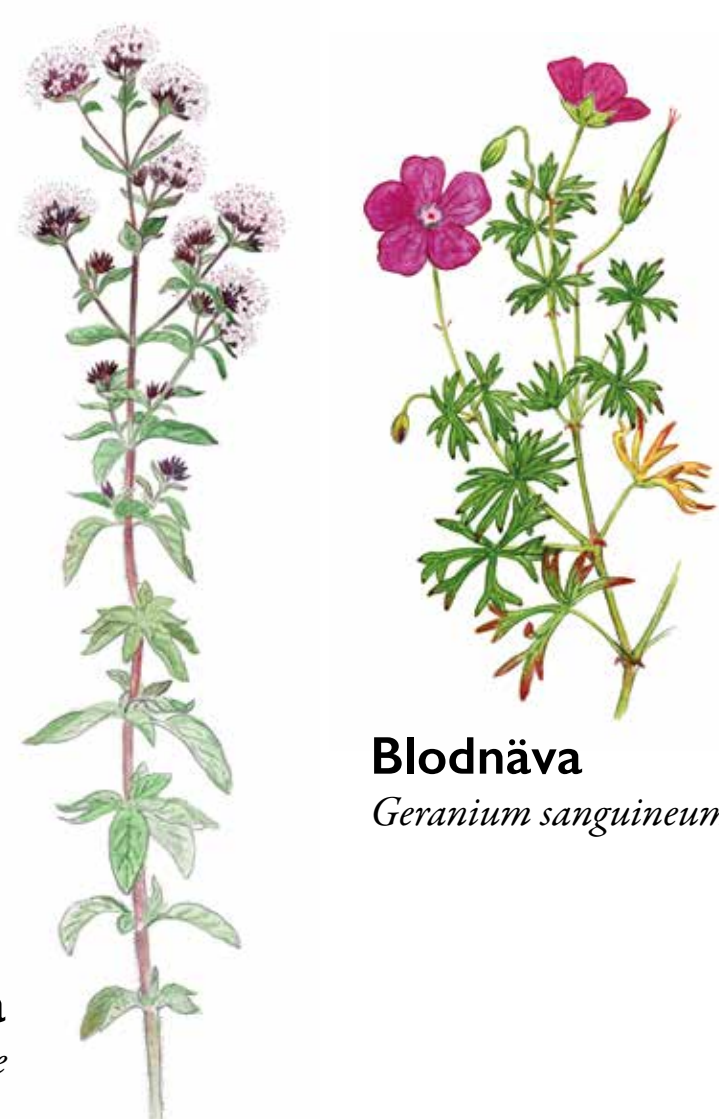
**Tallticka**  
*Porodaedalea pini*

Spana upp längs stammen på en gammal tall. Kanske får du syn på den sällsynta talltickan. Den växer bara på tallar som är över 150 gamla.



**Brun nållav**  
*Chaenotheca phaeocephala*

Visste du att en gammal ek kan vara hem åt hundratals andra arter? På Rensättras ekar växer bland annat den knappålsstora laven brun nållav.



**Blodnäva**  
*Geranium sanguineum*

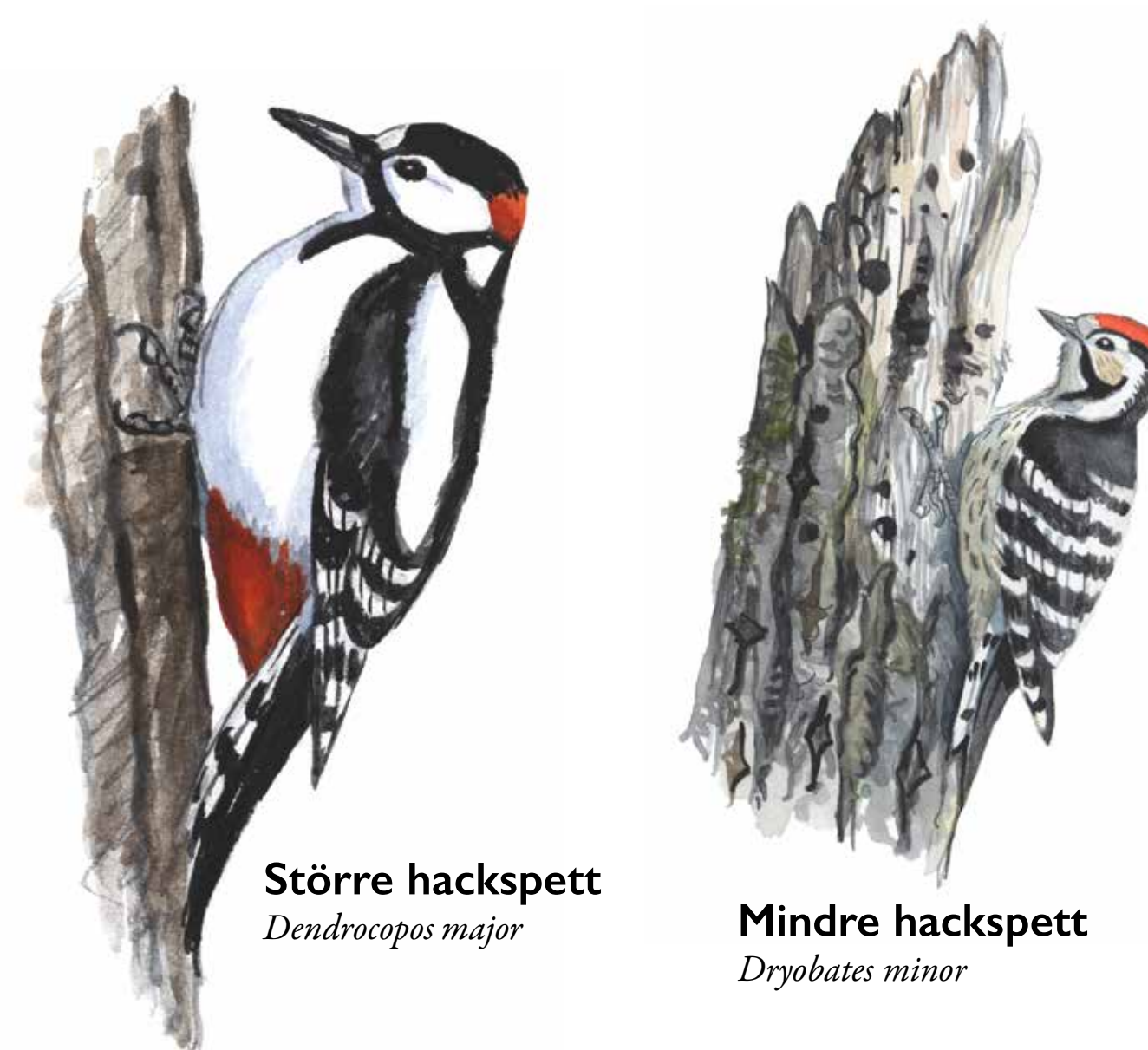
Nedanför Boo kyrka lutar berget brant ner mot Sågsjön. På det kalkrika berget växer bland annat stora mängder blodnäva. Här trivs också den väldoftande kungsmynta, eller oregano som den också heter.

**Kungsmynta**  
*Origanum vulgare*

**Abborre**  
*Perca fluviatilis*



Sågsjön är en populär fiskesjö med abborre som vanligaste fångst. Läs mer om vilka fiskeregler som gäller på kommunens hemsida.



**Större hackspett**  
*Dendrocopos major*

**Mindre hackspett**  
*Dryobates minor*

Större hackspett är vår vanligaste hackspett och kan ses i hela naturreservatet. Mindre hackspett är desto ovanligare. Håll utkik efter den lilla hackspetten i naturreservatets sumpskogar, där den gärna letar efter mat på murkna trädstammar.

### Welcome to Rensättra Nature Reserve!

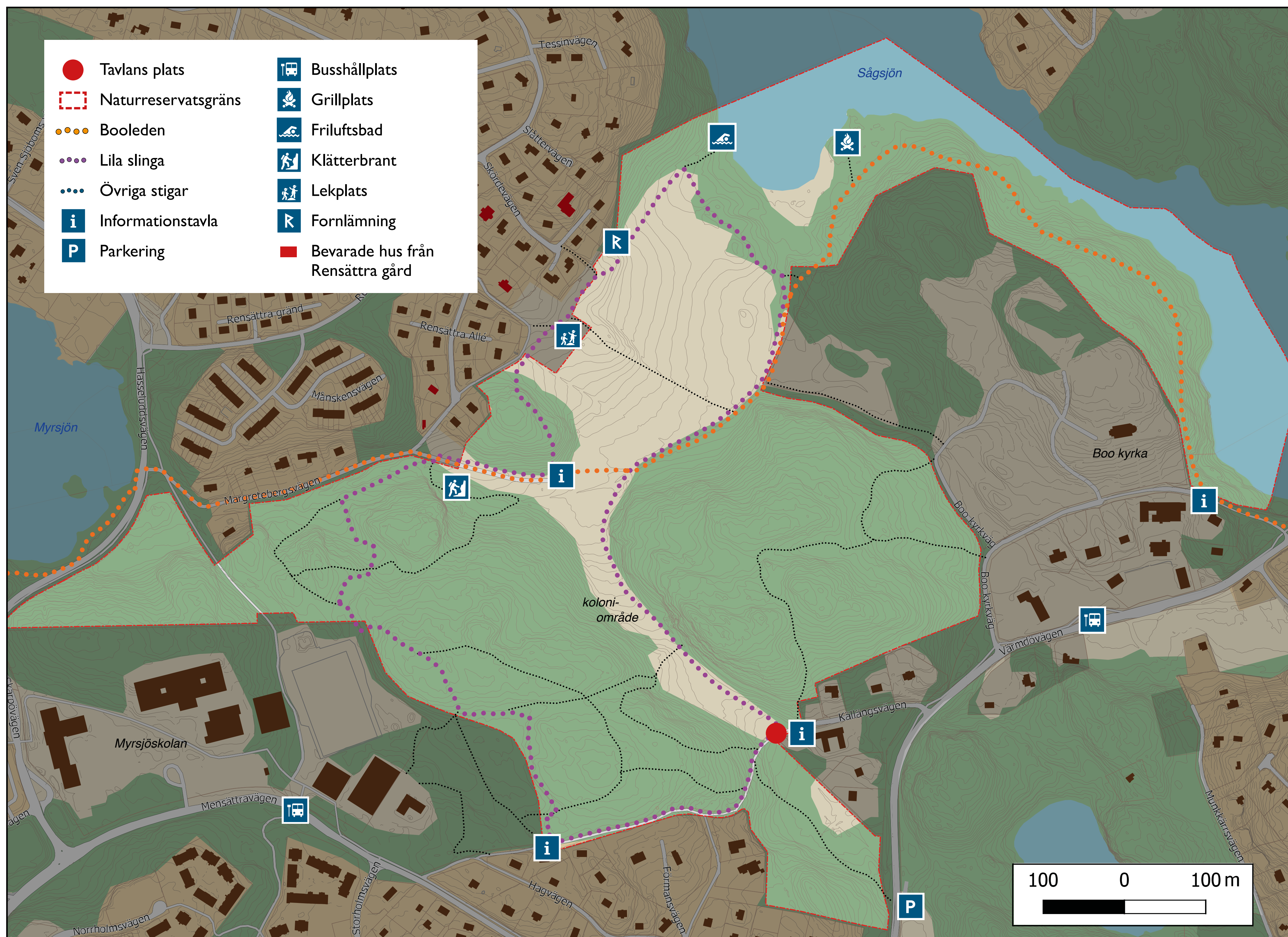
Rensättra Nature Reserve was established in 2021 and offers a varied landscape. Here you find flat rock coniferous forest, swamp forest, flowery rocks, and pastures with old oaks.

There are also prehistoric graves, dating back to the Iron Age. Ever since then, people have lived and farmed in the area. Today, grazing animals keep the cultural landscape open.

The reserve contains a rich diversity of plants and animals. The sign shows some of the species that live here.



# NATURRESERVAT



## SPÅREN FRÅN FÖRR

**Järnåldersgravfält.** I området finns två gravfält från järnåldern. Gravarna består av runda stensättningar och högar. De är dolda av växtlighet och kan vara svåra att hitta för ett otränat öga. Under järnåldern begravde man sina döda i närheten av sin boplatz. Kanske låg boplatzen där Rensättra gård så småningom växte fram.

**Rensättra gård** var en liten gård i jämförelse med andra gårdar i trakten och har haft många olika ägare. Flera byggnader som tillhörde gården har brunnit ner och/eller rivits under årens lopp. Det gäller till exempel den stora röda ladugården som byggdes under första världskriget och som lockade folk från när och fjärran med möbel- och husgerädsförsäljning på 1970- och 80-talen. Flera byggnader finns dock kvar och är markerade på reservatskartan.

**Torpet Svartkärret** var ett av tre torp som tillhörde Rensättra. De andra torpen var Nygårde och Korset. I 1700-talstorpet Svartkärret låg där det idag står en transformatoranläggning intill Källängsvägen. Torpet revs på 1920-talet men kvar finns fortfarande en husgrund, en raserad jordkällare, krusbärsbuskar och fruktträd. Torpet Korset fanns kvar längst och revs först i samband med utbyggnaden av Orminge 1968.

**Bilden till höger:** Picknick på ången vid Rensättra gård. Vy från norr till söder. I bakgrunden syns ladan där gården hade sina får.  
Fotograf okänd. Foto 1905. Nacka lokalhistoriska arkiv.



## VAR RÄDD OM NATUREN!

**I naturreservat gäller inte Allemansrätten fullt ut. Istället gäller särskilda regler.**

Inom reservatet Rensättra är det förbjudet att:

- § gräva, hacka, borra, rista, måla eller på annat sätt skada berg, jord och sten,
- § skada vegetation genom att gräva upp växter eller ta bort mossor, lavar eller vedlevande svampar,
- § göra upp eld annat än på anordnad grillplats,
- § medföra okopplad hund, annat än på angiven plats,
- § störa vattenföringen i bäcken eller att flytta grus, sten, block eller död ved i eller från bäckfåran,
- § tälta mer än 2 dygn i följd.

Utan naturreservatsförvaltarens tillstånd är det förbjudet att:

- § anordna större tävlingar, marknader, event eller liknande verksamheter med fler än 100 personer, med undantag för aktiviteter som ordnas av skolor och förskolor för dess elever,
- § utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet,
- § anlägga ny klätterled på befintlig klätterklippa.

### RESERVATSAKTA

**Bildat år:** 2021

**Storlek:** 56 hektar; varav 50 hektar land

**Syfte:** Att att bevara ett tätortsnära naturområde för rekreation och friluftsliv samt att bevara områdets värdefulla natur- och kulturmiljöer i form av hävdade marker, gamla hällmarkstallskogor och bäckmiljöer.

**Markägare och naturvårdsförvaltare:** Nacka kommun



Hundar ska hållas i koppel året om!  
🇬🇧 Dogs must be on a leash.



Ta med dig skräpet härifrån!  
🇬🇧 Please take your litter home.



Den mest uppdaterade informationen om naturreservatet kan du hitta på naturkartan.